

KUZHEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNİN JEOLJİK MİRAS ALANLARI

Korhan Çakır^a, Koray Törk^a, Yavuz Bedi^a, Cangül Acar^a

^aMaden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Jeoloji Etütleri Dairesi Başkanlığı

(korhan.cakir@mta.gov.tr)

ÖZ

Jeolojik Miras Alanları ulusal değerlerinin yanı sıra tüm insanlığın ortak değeri olduğundan ve aynı zamanda yerkünün oluşumu süresince meydana gelen, jeolojik süreçlerin gözlenmesinden dolayı yapılacak çalışmalarla bu alanlar korunmalıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde jeolojik miras açısından çok sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışma ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan ve gelecek nesillere korunarak aktarılması gereken jeolojik miras alanları belirlenmiştir. Savaşlar, çatışmalar, bilinçsiz kullanım gibi etkenlerden dolayı Kuzey Kıbrısın jeolojik oluşumlarının korunması önem kazanmıştır. Kıbrıs adasının kuzeyinde Beşparmak Dağlarında bulunan karstik yapılar, kıyı kesimlerinde bulunan kumul yapıları, Karpaz Bölgesi Koruma Alanı, balık ve yaprak fosillerinin bulunduğu sedimanter alanlar, Kıbrıs Adasına adını veren bakır yataklarının bulunduğu antik maden yatakları, jeoloji-insan ilişkisinin en iyi gözleendiği antik taş ocakları ve yapay mağaralar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin tek jips mağarası olan İncirli Mağarası başlıca korunması gereken Jeolojik Miras Alanlarıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin jeolojik oluşumundan dolayı açık bir laboratuvar niteliği taşıdığı gibi yok olmaları halinde geri getirilemeyecek ulusal ve uluslar arası anlamda örnekleri nadir bulunan doğal mağaraları ve karstik oluşumlarının yok olma tehlikesi altında olmasından dolayı korunarak gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, jeolojik miras, mağara, koruma alanı, jeolojik oluşum

GEOLOGICAL HERITAGE OF TURKISH REPUBLIC OF THE NORTHERN CYPRUS

Korhan Çakır^a, Koray Törk^a, Yavuz Bedi^a, Cangül Acar^a

^aGeneral Directorate of Mineral Research and Exploration, Department of Geological Survey

(korhan.cakir@mta.gov.tr)

ABSTRACT

Geological heritage should be preserved because international and national values, and also because of the observation of geological processes occurring during the formation of the earth's crust.

In the Turkish Republic of Northern Cyprus there is a very limited number of studies in terms of geological heritage. With this study, the geological heritage in the Turkish Republic of Northern Cyprus that need to be preserved for future generations has been determined. The preservation of the geological formations of Northern Cyprus has gained importance due to factors such as wars, conflicts, unconscious use. Karstic structures in the Besparmak Mountains in the north of the Cyprus island, sand dunes in the coastal areas, Karpaz Region Conservation Area, sedimentary fields where fish and leaf fossils are found, antique ore deposits with copper deposits named Cyprus Island, ancient stone quarries where geology- Artificial caves, İncirli Cave which is the only gypsum cave of the Turkish Republic of Northern Cyprus is the Geological Heritage Areas which should be preserved mainly.

Because of the geological formation of the Turkish Republic of Northern Cyprus, it is necessary to transfer them to future generations because they have an open laboratory quality and if they are destroyed, national and international samples which can not be recovered are preserved because of their rare natural caverns and karstic formations.

Keywords: *Turkish Republic Of The Northern Cyprus, geological heritage, cave, protection area, geological formation*